

Slutrapport
2018-09-05

Områdesnämnden för
humanvetenskap

Internationalisering vid humanvetenskaplig området: kurser med engelska som undervisningsspråk samt antal utresande studenter

Bakgrund

Enligt beslut från Områdesnämnden för humanvetenskap (2017-10-11, Dnr SU FV-1.1.2- 3253-17) gavs Buga i uppdrag att samla in och analysera information om internationell studentmobilitet, särskilt avseende utresande studenter. Buga fick också som uppdrag att göra en inventering av befintligt utbildningsutbud på engelska och andra språk, och att undersöka vilket stöd som behövs för att öka antalet utbildningar på engelska och andra språk om inventeringen visar att en ökning av antalet sådana utbildningar är önskvärd.

Buga presenterade en delrapport vid områdesnämndens konstituerande möte januari 2018 (Bilagor 2 och 3). Nämnden fann att utbudet är tillräckligt men menade att frågan borde utredas ytterligare och mera övergripande. Utredningen ska med i samarbete med ansvariga för internationell mobilitet vid Stockholms universitet.

I Bugas rapport framkom också att siffrorna som visar antalet inresande och utresande studenter enbart omfattare studentutbyten som sker inom ramen för etablerande utbytesprogram (exempelvis Erasmus, Nordplus m.m.). Vad gäller antalet utresande studenter finns dock anledning att tro att det faktiska antalet utresande studenter är större än det som återspeglas i de officiella siffrorna och Buga fick i uppdrag att undersöka även detta.

Tillvägagångssätt

Ansvariga för internationell mobilitet vid studentavdelningen bjöds till ett möte för att redovisa för sin verksamhet och pågående aktuella aktiviteter (2018-03-28). Vid nästkommande möte (2018-04-19) diskuterades avdelningens arbete, mål och strategier. Denna diskussion sammanfattas nedan.

För att få information om antalet utresande studenter utanför utbytesavtalen skickades en förfrågan till samtliga studierektorer vid humanvetenskapliga området. Studentavdelningen ombads att lämna siffror över antal utdelade MFS-stipendier. Resultaten redovisas nedan.

Resultat och slutsatser

Internationaliseringsarbete

I diskussionen med sektionen för internationell mobilitet framkom bl. a följande:

- De flesta utbytesavtal tecknas på institutionsnivå. En utvärdering av projektet "Go Europe" visar att det på institutionsnivå finns antingen för få eller fel avtal och att utbildningarna för det mesta saknar "mobilitetsfönster".

- Utbyteskoordinatorerna vid institutionerna byts ut frekvent och saknar ofta ett tydligt uppdrag. Institutionerna saknar oftast en tydlig internationaliseringsstrategi och ser inga incitament för att utveckla en sådan.
- Gruppen för internationell mobilitet skulle vilja inta en mera aktiv roll i sitt arbete gentemot institutionerna (bedriva ett mera uppsökande verksamhet) men har inga resurser för detta.
- Institutionerna efterlyser en person på "central nivå" (företrädesvis fakultetsnivå) som intar en samordnarroll för att fånga upp eventuella synergieffekter.
- Tillgodoräknande av utlandsstudier kontrolleras inom Erasmusutbyte genom Learning agreements som tecknas mellan institution och utresande student, men även examensgruppen kan göra detta vilket ibland leder till konflikter mellan examensgruppen och institutionen.
- Utbudet av kurser med engelska som undervisningsspråk upplevs vara tillräcklig på avancerad nivå. Däremot saknas kurser på grundnivå. Det finns en stor efterfrågan på sommarkurser.

Antal utresande studenter

Totalt inkom det svar från 20 institutioner (varav 12 från humanistiska fakulteten och 8 från samhällsvetenskapliga fakulteten). Svaren sammanställs i bilaga 1.

Åtta institutionen uppger att det finns explicita "*mobilitetsfönster*" i utbildningarna vid institutionen (åtta har inga sådana och fyra tar inte ställning i frågan). Elva institutioner deltar aktivt i Erasmus eller motsvarande *utbytesprogram* (en deltar ej, åtta omnämner inte deltagande i utbytesprogram). Fyra institutioner anger att studenter skickas ut till *Minor Field Studies* (MFS), resterande nämner inte MFS. En institution nämner att studenter kan genomföra *fältarbete/datainsamling* i utlandet. Enligt uppgift från studentavdelningen genomförde 51 studenter Minor Field studies under år 2017. Sju institutioner uppmantrar *utlandspraktik* för sina studenter (en institution planerar för en sådan verksamhet och två nämner att den "kan förekomma"). Två institutioner anordnar *kurser som genomförs utlandet* under ordinarie studietid och tre institutioner erbjuder *sommarkurser* i utlandet. Vid nio institutioner förekommer det att studenter anholder om att kunna tillgodoräkna sig utlandsstudier utanför utbytesprogram i sina examina (s.k. *freemovers*).

Majoriteten av studenterna som deltar i dessa aktiviteter bokas inte som "utresande student": Minor Field Studies och annat fältarbete eller datainsamling sker oftast i anknytning till en kurs vid Stockholms universitet. Detsamma gäller kurser som innehåller utlandspraktik eller kurser som anordnas av universitetet men som äger rum i utlandet (både under ordinarie terminstid eller under sommarterminen). Även studenter som på eget initiativ bedriver utlandsstudier syns inte i den officiella statistiken över utresande studenter.

Sammanlagt bedriver årligen ca 89 studenter utlandspraktik (varav ca. hälften inom Erasmus), 75 studenter bedriver studier på kurser i utlandet (antingen inom ordinarie terminstid eller under sommarterminen) och 60 freemovers rapporteras (i stort sett från en enda institution).

De här nämnda siffrorna är mycket ungefärliga bl. a därför att de inte inhämtades från någon kvalitetssäkrad databas. Det kan ändå vara av visst värde att se på följande:

- År 2017 var 33 000 individer registrerade vid Stockholms universitet.¹
- Enligt UKÄ:s statistikdatabas fanns det vid Stockholms universitet 743 utresande studenter i utbytesprogram under läsåret 2016/17.² Det motsvarar 2,3% av populationen.
- Tar man utresande studenter som läser utomlands utanför utbytesprogram i beaktande ökar antalet utresande studenter till ca 900 individer vilket motsvarar ca. 2,7% av populationen.
- Tar man därutöver antalet studenter i beaktande som genomförde Minor Field Studies under samma tidsperiod så ökar det totala antalet ytterligare till ca. 950 vilket motsvarar 2,9% av populationen.

Den undersökning som genomfördes för områdesnämndens räkning visar således på att cirka 2,9 procent av studenterna inom området reser ut på någon typ av utbyte om den information som inte syns i den officiella statistiken räknas in (Minor Field Studies, praktik, ”free movers m.m., se bilaga 1). Under samma period var 4,2 procent av studentpopulationen inresande studenter. Huruvida siffrorna för utresande ska ses som tillfredsställande eller ej beror på vad universitetet och området har som mål för internationell mobilitet.

Det som beredningsgruppen i detta sammanhang vill understryka är att nyttan av utlandsstudier också måste kopplas till värdet av utlandsvistelse för det enskilda ämnesområdet. Vad är vinsten för den enskilda studenten med en utlandsvistelse när det gäller ämneskunskaper? Beredningsgruppen menar att vistelser vid lärosäten i andra länder med största sannolikhet kan innebära förtjänster för den enskilda studenten på ett personligt plan, men inte med nödvändighet en ämnesmässig vinst.

I samband med detta bör även frågan om vad som menas med internationalisering diskuteras. Som beredningsgruppen ser det är undervisning på engelska snarare ett medel för internationalisering och inte ett mål i sig. Undervisning på engelska kräver också både lärare och studenter som behärskar språket för att utbildningen ska hålla hög kvalitet. Utlandsstudier i sig bör även det ses som ett medel för internationalisering, snarare än ett mål. Som nämndes ovan, kan andra förståelser erhållas via utlandsvistelser, men nyttan för utbildningen borde alltid vara i fokus.

Beredningsgruppen vill även lyfta fram den internationalisering som sker på ”hemmaplan” genom att universitetet rekryterat lärare med internationell bakgrund som för med sig erfarenheter som de delar med sig av. Även inom flera utbildningar lyfts de internationella perspektiven fram.

Flera institutioner har inte resurser för att hantera studenters intresse för utlandsvistelser och har inte heller alltid en klar uppfattning om vinsterna av detta (se ovan). Det finns en efterfrågan på en ”central” funktion som skulle kunna hantera dessa frågor, snarare än att dessa ska hanteras på institutionsnivå. Gruppen för internationell mobilitet vill ta en mer aktiv roll. Om området och fakulteterna har en klar uppfattning om värdet av internationalisering och menar sig vilja främja detta, tror Buga att en funktion som hanterar internationaliserings och utbytesfrågor på fakultets/områdesnivå kan avlasta institutionerna och förenkla ett utresande för studenterna.

¹ <https://www.su.se/om-oss/fakta/sifferfakta>

² Under samma period läste ca 1 400 inresande studenter vid lärosätet. Det motsvarar 4,2% av populationen.

Studentmobilitet

Bilaga 1: Sammanställning av institutioners svar

	Institution	Mobilitets- fönster	inom utbytes- program	MFS	Freemovers	Utlandspraktik	Fältarbete/ data- insamling	Kurser i utlandet	Sommar- kurser i utlandet	Antal utresande studenter/ år ospec.	Summa	Not
Sam	Företagsekonomi	omnämns ej		ca 2	ca 50	ca 13					65	
Hum	Romanska/klassiska	ja				ja		ca 45			45	1
Sam	Statsvetenskapliga	ja	Erasmus			ca 30					30	2
Hum	Språkdidaktik	ja	Erasmus	ca 2		ca 19					21	3
Hum	Ryska (Slabafinety)	omnämns ej							ca 20		20	4
Hum	Engelska	ja	Erasmus			kan förekomma				ca 15	15	
Sam	Socialt arbete	omnämns ej	Erasmus		kan förekomma	ca 15					15	5
Hum	Mellanösterns språk o kulturer (AM)	ja	nej		ca 2	ca 12					14	
Hum	Asiens språk och kulturer (AMT)	ja	ca 3	2	ca 8	ca 1					12	
Sam	Barn- och ungdomsvetenskapliga	ja	Nordplus	ca 2		planerad	ca 1	ca 5	finns men 0		8	
Hum	Finska, Nederländska, Baltiska (SL)	omnämns ej	ca 2		kan förekomma				ca 4		6	6
Hum	Svenska och flerspråkighet	ja	ca 2	1							3	
Sam	Kulturgeografiska	nej	Erasmus	2								
Hum	Litteraturvetenskap (IKE)	nej	Erasmus		kan förekomma							
Sam	Psykologiska	nej	Erasmus	1	kan förekomma	kan förekomma						
Hum	Lingvistik	nej			ca 1						1	7
Hum	Arkeologi/Antiken	nej										8
Hum	Filosofiska	nej										
Sam	Social forskning	nej										9
Sam	Nationalekonomiska	nej		1	kan förekomma							
20	svar totalt, 8 från Samfak, 12 från Humfak			51							252	10

1	Franska i Frankrike, italienska i	6	utbyte även via Litauens utbildningsministerium, SU har resestipendium, nederländska, finska, baltiska språk
2	syns ej, registreras på kurser vid SU	7	upprättas dock ISP:ar på GN för de som vill ut
3	inom ämneslärarutbildning i något språkämne	8	även egna avtal med Freiburg och Osaka
4	Ryska, Novgorod	9	främst inom läraryrket
5	syns ej, registreras på kurser vid SU	10	uppgifter om antal utresande MFS-stipendiater kommer från Studentavdelningen, ej från institutionerna

Peter Bretschneider
utbildningsledare

Humanvetenskapliga områdets utbildningsutbud på engelska (och andra språk)

Bakgrund

Områdesnämnden för humanvetenskap gav Beredningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (BUGA) uppdrag att:

- a) göra en inventering av befintligt utbildningsutbud på engelska och andra språk än svenska,
och
- b) undersöka vilket stöd som behövs för att öka antalet utbildningar på engelska och andra språk än svenska om inventeringen visar att en ökning av antalet sådana utbildningar är önskvärd. (Beslut 2017-10-11)

Data

Nedanstående underlag avser utannonserade kurs- och programtillfällen för höstterminen 2017 och vårterminen 2018. Uppgifterna är hämtade från SU:s utbildningskatalog.¹ Siffror för jämförelse med andra lärosäten är hämtade från antagning.se för samma tidsintervall.² Underlaget för sammanställningen av förkunskapskrav är taget från SISU.³

Lärarprogrammen (och kurser däri) ingår i dataunderlaget. Kurstillfällen med undervisningsspråk ”engelska m.fl.” räknas under kategorin undervisningsspråk ”svenska”.

Humanvetenskapliga områdets utbildningsutbud på engelska (och andra språk)

Tabell 1 visar SU:s *programutbud* under läsår 2017/18 uppdelat i undervisningsspråk, utbildningsnivå och fakultetstillhörighet. Tabell 2 visar SU:s *kursutbud* under samma period och med samma uppdelning.

Det är viktigt att notera att siffrorna avser samtliga utbildningstillfällen. Ett och samma program kan ha olika antagningstillfällen (beroende på om det är öppet för internationella

¹ <https://sisu.it.su.se/sv/educations#?q=>

² <https://www.antagning.se/se/start>

³ <https://sisu.it.su.se/admin/>

sökande) och en och samma kurs kan erbjudas med olika variationer av studietakt, studietid och studieort. Antalet program och kurser är därför lägre än siffrorna i tabellerna indikerar.

Siffrorna i Tabell 1 och 2 visar att:

- Ca 30 % av Samfaks programtillfällen på avancerad nivå erbjuds med engelska som undervisningsspråk och ca 9 % på grundnivå. Motsvarande siffror för Humfak är 25 % på AN, 2,5 % på GN och för Jurfak 50 % på AN och 0 % på GN.
- Ca 23 % av Samfaks kurstillfällen på avancerad nivå erbjuds med engelska som undervisningsspråk och ca 17 % på grundnivå. Motsvarande siffror för Humfak är ca 11 % på AN, ca 9 % på GN och för Jurfak 9 % på AN och 0 % på GN.
- Därutöver är ett relativt stort antal program- och kurstillfällen tillgängligt i något av studiespråken som erbjuds vid Humanistiska fakulteten.
- Vid Stockholms universitet finns således under läsår 2017/18 sammantaget 142 programtillfällen på avancerad nivå (20 på grundnivå) och 239 kurstillfällen på avancerad nivå (176 på grundnivå) med engelska som enda undervisningsspråk.

Tabell 1: Programtillfällen läsår 2017/18

	Samfak		Humfak		Jurfak		Summa
GN svenska	54	36,2%	115	40,2%	2	33,3%	
AN svenska	34	22,8%	52	18,2%	1	16,7%	
GN engelska	13	8,7%	7	2,4%	0	0,0%	20
AN engelska	48	32,2%	71	24,8%	3	50,0%	142
GN annat*	0	0,0%	17	5,9%	0	0,0%	
AN annat*	0	0,0%	24	8,4%	0	0,0%	
Summa	149	100,0%	286	100,0%	6	100,0%	

*Omfattar program som i sin helhet ges i något av studiespråken som erbjuds vid Humanistiska fakulteten.

Tabell 2: Kurstillfällen läsår 2017/18

	Samfak		Humfak		Jurfak		Summa
GN svenska	224	41,8%	581	58,1%	15	68,2%	
AN svenska	99	18,5%	140	14,0%	5	22,7%	
GN engelska	90	16,8%	86	8,6%	0	0,0%	176
AN engelska	123	22,9%	114	11,4%	2	9,1%	239
GN annat*	0	0,0%	49	4,9%	0	0,0%	
AN annat*	0	0,0%	30	3,0%	0	0,0%	
Summa	536	100%	1000	100%	22	100%	

* Omfattar kurser som i sin helhet ges i något av studiespråken som erbjuds vid Humanistiska fakulteten.

Frågan huruvida det är önskvärt att öka antalet utbildningar på engelska utbildningar kan belysas ytterligare genom att man jämför Stockholms universitets utbud med jämförbara lärosäten inom Sverige.

Stockholms universitets utbud jämfört med utbudet vid andra lärosäten inom Sverige

Eftersom huvudområdenas fakultetstillhörighet varierar mellan lärosätena har utbildningarnas fakultetstillhörighet ”rekonstruerats” med hjälp av ”ämnesträdet” som finns vid antagning.se.⁴

Jämförelsen är begränsad till tre svenska lärosäten och till utbudet av kurstillfällen med engelska som undervisningsspråk på avancerad nivå (Tabell 3).

Siffrorna i Tabell 3 indikerar att:

- utbudet av kurser på avancerad nivå med enbart engelska som undervisningsspråk är störst vid Stockholms universitet (sammanlagt 239 tillfällen). Även på ”fakultetsnivå” är utbudet störst i Stockholm (123 i Samfak, 114 i Humfak och 2 i Jurfak).

Att utbudet är störst vid Stockholms universitet har med stor sannolikhet sin förklaring i att Stockholms universitet har flest helårsstudenter i landet (vilket återspeglas i utbildningsutbudet), men det kan också ha att göra med att utbudet i Stockholm är mera ”spretigt” än vid andra lärosäten (exempelvis att en och samma kurs erbjuds i ett flertal kombinationer av studietakt och studietid). Ändå verkar en rimlig slutsats vara att utbudet i Stockholm åtminstone inte ligger under utbudet vid de andra tre stora universitet i landet.

Tabell 3: Antal kurstillfällen på avancerad nivå med enbart engelska som undervisningsspråk i tre ”fakulteter” vid fyra lärosäten under läsåret 2017/18.*

	Samfak	Humfak	Jurfak	Summa
Stockholm	123	114	2	239
Göteborg	80	94	0	174
Lund	102	65	0	167
Uppsala	48	111	1	160

*Fakultetstillhörighet är konstruerad efter ”ämnesträdet” som finns på antagning.se.

Samfak = Samhälls- och beteendevetenskap, socialt arbete, ekonomi.

Humfak = Humaniora, språk, journalistik och medievetenskaper, konst och design, religion och teologi.

Jurfak = Juridik

Stockholms universitets utbud

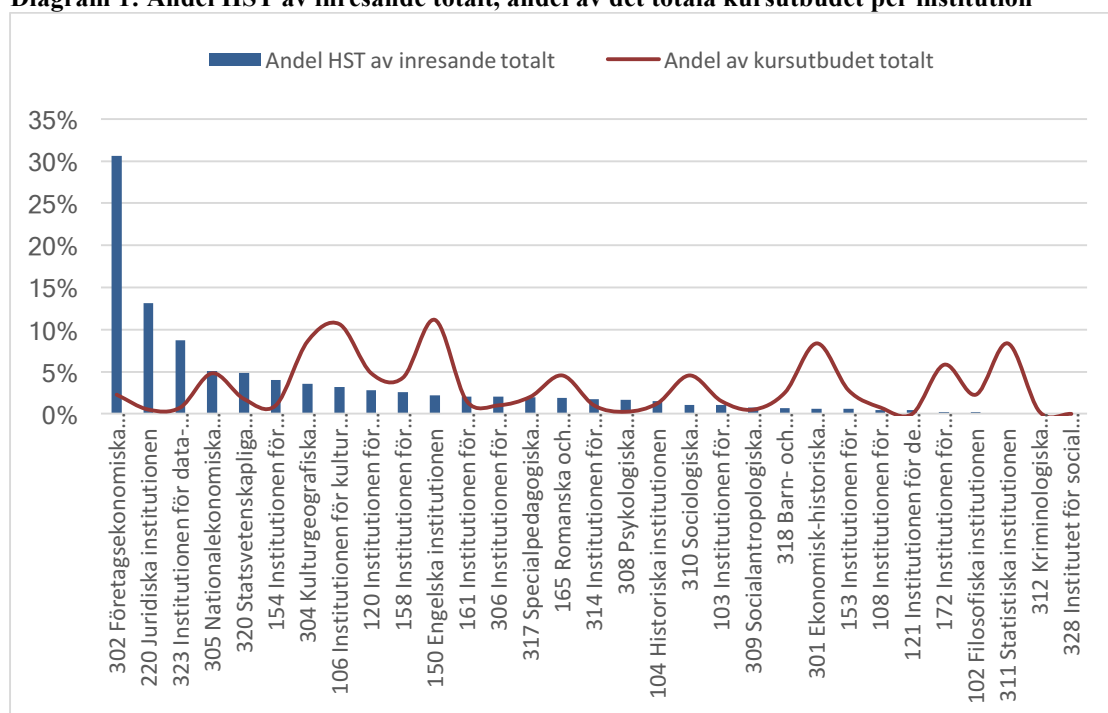
Relationen mellan kursutbud och andel inresande studenter

Att erbjuda undervisningstillfällen för studenter som inte talar svenska är en grundförutsättning för att göra program- och kursutbudet tillgängligt för internationella studenter. En till synes rimlig hypotes är att institutioner som har ett stort utbud av kurser på

⁴ <https://www.antagning.se/se/start>

engelska också är värd för en stor andel av SU:s inresande studenter. Diagram 1 (och Tabell 4 i bilaga 1) visar dock att så inte är fallet. Utbudet av kurser på engelska (röd linje) är störst vid de värdinstitutioner som tar hand om enbart en liten andel av SU:s inresande studenter (mörkblå stapel). Siffrorna indikerar att de institutioner som har en hög andel inresande studenter har ett mindre (men välbesökt?) utbud av kurser; institutioner med en lägre andel inresande studenter har ett delvis stort (och förmodligen mindre välbesökt?) utbud. En mera detaljerad analys krävs dock bl a för att ta reda på hur stor andelen utländska studenter egentligen är som läser på SU:s engelskspråkiga kurser. Svaret på frågan kan vara av relevans för områdets prioriterings- och dimensioneringsstrategi.

Diagram 1: Andel HST av inresande totalt, andel av det totala kursutbudet per institution

Ytterligare relevanta aspekter i sammanhanget rör tillgång till utbildningar som ges på engelska: dels hur behörighetskraven i de berörda kurserna och programmen är formulerade och dels hur själva antagningsprocessen är strukturerad.

Tillgänglighet - behörighetskrav

Kursplanens behörighetskrav måste vara uppfyllda oavsett undervisningsspråk. Vill man ge studenter med utländsk högskoleutbildning tillgång till kurser (eller program) behöver man formulera behörighetskraven särskilt omsorgsfullt. I Tabell 5 (i bilaga 1) sammanställs ett antal exempel som innehåller dels krav på viss språkkunskap, dels krav på kunskaper i berört ämne (i termer av högskolepoäng) och dels krav på att studenten ska ha genomgått vissa kurser.

Vad gäller kurser på *grundnivå* ingår kunskaper i engelska motsvarande engelska 6 i den grundläggande behörigheten. För att säkerställa att internationella studenter har samma språkkunskaper kan det vara klokt att formulera dessa krav som kursens förkunskapskrav. Likaså är det viktigt att vid behov formulera krav på sakkunskap och/eller antal

högskolepoäng. Att kräva att studenten har genomgått specifika kurser kan försvåra behörighetsbedömningen avsevärt.

Vad gäller kurser på *avancerad nivå* är det särskilt viktigt att formulera krav på språkkunskaper eftersom det annars kan hända att studenter som varken talar engelska (eller svenska) kan bli antagna till en kurs. Studier på avancerad nivå kräver inte avlagd examen på grundnivå.⁵ Det är därför viktigt att specificera eventuella krav på tidigare studier, både vad gäller omfång och innehåll. Även här kan dock för snäva krav (på specifika kurser) försvåra behörighetsbedömningen. Detsamma gäller för krav som är för otydliga.

Vissa kurser kräver att studenten har avlagt kandidatexamen i visst/vissa huvudområden och somliga är ännu mera explicita och kräver kandidatexamen och examensarbete om ett visst antal högskolepoäng. Man bör då vara uppmärksam på att en del studenter med utländsk kandidatexamen inte är behöriga eftersom utländska kandidatamina inte per automatik innehåller ett examensarbete och, även om så är fallet, inte nödvändigtvis omfattande 15 högskolepoäng.

Kurser som kräver att studenten är antagen till ett visst program utesluter samtliga studenter som saknar programantagning i det aktuella programmet, eller läser ett annat utbildningsprogram. Det är en oönskad effekt som försvårar en ofta önskvärd studentmobilitet på utbildning på både grundnivå och avancerad nivå.

Att formulera behörighetskrav för kurser är svårt. Att formulera behörighetskrav för kurser som ska vara tillgängliga för icke-svensktalande utländska studenter är ännu svårare. Det vore önskvärt att fördjupa samarbetet mellan antagningsenheten, institutionerna och fakultetskanslierna för att underlätta och effektivisera denna process.⁶

Tillgänglighet - antagningsprocessen

Det finns indikationer för att även antagningsprocessen av icke-svensktalande utländska studenter skulle kunna förbättras och effektiviseras genom ett tätare samarbete mellan antagningsenheten, institutionerna och fakultetskanslierna. Det gäller i synnerhet antagningsärenden på *avancerad nivå*, kopplade till studenter som redan är antagna till masterprogram vid SU (eller i något fall, andra svenska lärosäten). En ökad flexibilitet i dessa sammanhang och en översyn av rutiner som gäller för direktantagning på institutionsnivå skulle kunna öka studentmobiliteten genom att underlätta för redan antagna programstudenter att bli antagna till fritt valda kurser inom och mellan områdets tre fakulteter.⁷

⁵ Däremot krävs avlagd examen på grundnivå för att vara behörig för examen på avancerad nivå.

⁶ Inom Humanistiska fakulteten bedrivs för tillfället ett kartläggningsprojekt av förkunskapskravsformuleringar för inledande kurser på avancerad nivå. Projektet bedrivs på initiativ av Humanistiska fakultetskansliet i samarbete med antagningsenheten.

⁷ Vad gäller studentmobilitet bör också frågan om studenternas möjlighet till tillgodoräknande av utländsk utbildning belysas och rutiner kring detta kartläggas. Frågan är kopplad till studentmobilitet och utbildningars uppbyggnad i stort (finns "mobilitetsfönster?") men den är inte direkt kopplad till kurs- och programutbud på engelska. Problematiken nämns därför i detta sammanhang enbart i parantes.

Slutsatser

- a) Utbildningsutbudet på engelska (och andra språk än svenska) bedöms av BUGA vara tillräckligt både i absoluta termer (antal och andel utbildningstillfällen) och i relativa termer (i jämförelse med utbudet vid andra lärosäten).
- b) Relationen mellan utbud och efterfrågan borde dock med fördel kunna analyseras närmare inte minst därför att frågan kan vara av relevans för områdets prioriterings- och dimensioneringsstrategi.
- c) Utökat stöd skulle kunna ges vid formulering av lämpliga förkunskapskrav för berörda kurser och program (gärna i form av övergripande rekommendationer) för att göra dessa mera tillgängliga för internationella studenter. Man skulle också kunna överväga att göra en översyn av rutiner som gäller för direktantagning på institutionsnivå.

Bilaga 1: Tabeller

Tabell 4 (till Diagram 1): Antal/andel HST inresande studenter och antal/andel kursutbuden med engelska som undervisningsspråk (IVS SIRE03)

	Andel HST av inresande totalt	Andel av kursutbudet totalt
302 Företagsekonomiska institutionen	30,7%	2,3%
220 Juridiska institutionen	13,2%	0,5%
323 Institutionen för data- och systemvetenskap	8,7%	0,8%
305 Nationalekonomiska institutionen	5,1%	4,8%
320 Statsvetenskapliga institutionen	4,8%	1,8%
154 Institutionen för svenska och flerspråkighet	4,0%	1,0%
304 Kulturgeografiska institutionen	3,6%	8,6%
106 Institutionen för kultur och estetik	3,2%	10,6%
120 Institutionen för mediestudier	2,8%	4,8%
158 Institutionen för slaviska och baltiska språk finska ..	2,6%	4,3%
150 Engelska institutionen	2,2%	11,1%
161 Institutionen för språkdidaktik	2,0%	1,5%
306 Institutionen för pedagogik och didaktik	2,0%	1,0%
317 Specialpedagogiska institutionen	2,0%	2,0%
165 Romanska och klassiska institutionen	1,9%	4,6%
314 Institutionen för socialt arbete - socialhögskolan	1,7%	1,0%
308 Psykologiska institutionen	1,7%	0,3%
104 Historiska institutionen	1,5%	1,3%
310 Sociologiska institutionen	1,1%	4,6%
103 Institutionen för etnologi religionshistoria genusvetens...	1,1%	1,5%
309 Socialantropologiska institutionen	0,8%	0,5%
318 Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen	0,7%	2,5%
153 Institutionen för lingvistik	0,6%	2,8%
301 Ekonomisk-historiska institutionen	0,6%	8,4%
108 Institutionen för arkeologi och antikens kultur	0,5%	0,8%
121 Institutionen för de humanistiska och samhälls ...	0,5%	0,0%
102 Filosofiska institutionen	0,2%	2,3%
172 Institutionen för Asien- Mellanöstern- och Turkietstudier	0,2%	5,8%
328 Institutet för social forskning	0,1%	0,0%
311 Statistiska institutionen	0,1%	8,4%
312 Kriminologiska institutionen	0,1%	0,3%

Tabell 5: Exempel på förkunskapskrav för kurser med undervisningsspråk engelska

	Kurser på GN	Förkunskapskrav	Kommentar
1	Genus och sexualitet	Engelska B/Engelska 6.	Språkkunskap krävs
2	Barn, kultur, globalisering	120 hp inom förskolläraryrket eller lärarutbildning eller inom samhällsvetenskapliga ämnen. Engelska B/Engelska 6 eller motsvarande.	Språkkunskap, sakkunskap samt högskolepoäng krävs
3	Statsvetenskap på engelska I	Engelska B/Engelska 6 och Samhällskunskap A/ Samhällskunskap 1b alt 1a1+1a2.	Språkkunskap och sakkunskap krävs
4	Analys av överlevnadsdata med demografisk tillämpning	Statistisk teori I, 10 poäng eller Statistisk teori II, 15 högskolepoäng eller Statistisk teori med tillämpningar, 15 högskolepoäng eller motsvarande.	Specifika kurser krävs
	Kurser på AN	Förkunskapskrav	Kommentar
5	Affärsmodellen	120 högskolepoäng. Engelska B eller motsvarande.	Språkkunskap och högskolepoäng krävs
6	Koreanska VII	Koreanska VI, 7,5 hp, avancerad nivå. Engelska B/ Engelska 6	Språkkunskap och specifik kurs krävs
7	Läskurs i global politisk ekonomi	Studenten ska ha godkänt betyg från följande kurser på avancerad nivå inom huvudområdena ekonomisk historia eller internationella relationer: "Introduktion till global politisk ekonomi (15 hp)", "Vetenskapsteori" (7,5 hp), "Kvalitativa metoder" (7,5 hp), "Kvantitativa metoder" (7,5 hp), eller motsvarande.	Specifika kurser på avancerad nivå krävs
8	Filmvetenskap i omdaning: Introduktionskurs 1	Kandidatkurs i filmvetenskap, 30 hp, eller i annat ämne med relevans för kursens innehåll. Engelska B.	Språkkunskap och kandidatkurs i relevant ämne krävs
9	Akademisk japanska	Kandidatexamen i Asiens språk och kulturer, examensarbete i japanska, eller kandidatexamen i japanska eller motsvarande. Engelska B/Engelska 6, Svenska B/Svenska 3.	Språkkunskap och kandidatexamen krävs
10	Fonologi	Filosofie kandidatexamen med minst 90 högskolepoäng alternativt 60 poäng, eller motsvarande, inom ett för kursen relevant område. Engelska B.	Språkkunskaper och kandidatexamen eller specifikt antal hp i relevant område krävs
11	Islamism och etno-nationalism i Mellanöstern sedan slutet av 1800-talet: Interaktioner och paradoxer	Kandidatexamen inklusive ett examensarbete om lägst 15 högskolepoäng. Engelska 6.	Språkkunskap och kandidatexamen inklusive examensarbete (om 15 hp) krävs
12	Forskningsmetoder i modevetenskap	Antagen till masterprogrammet i modevetenskap samt Dräkthistoria, Teori och metod I, Mode och materialitet, Mode som industri, Kvantitativa metoder och källkritik i modevetenskap och Konsumtionskulturteori och mode.	Programantagning krävs

Peter Bretschneider
utbildningsledare

Studentmobilitet inom det Humanvetenskapliga området

Bakgrund

Områdesnämnden för humanvetenskap gav Beredningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (BUGA) uppdrag att:

- samla in och analysera information om internationell studentmobilitet, särskilt avseende utresande studenter.

Data

Nedanstående underlag avser andelen inresande/utresande studenter av en institutions totala antal HST. Uppgifterna är framtagna med hjälp av IVS (SIRE03) för åren 2017 och 2016 (Bilaga 1). Diagrammen visar siffrorna för år 2017.

Studentmobilitet år 2017

Den genomsnittliga andelen inresande helårsstudenter är störst inom den juridiska fakulteten (6,9 %). Därefter följer i fallande ordning den samhällsvetenskapliga fakulteten (6,1 %) och den humanistiska fakulteten (3,8 %). Den genomsnittliga andelen utresande helårsstudenter är mycket lägre, förutom i den juridiska fakulteten, och ligger på 3,5% inom Samfak respektive 1,5 % inom Humfak.

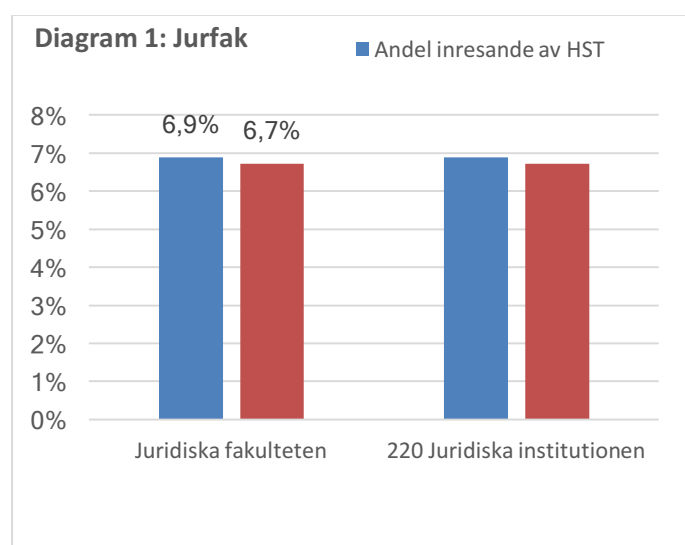

Diagram 2: Samfak

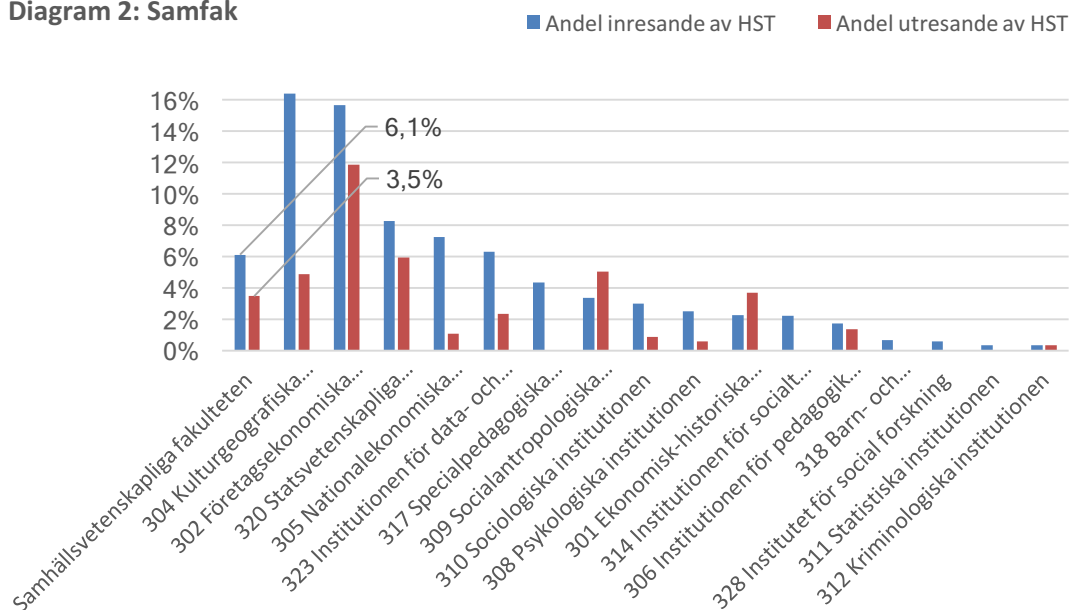
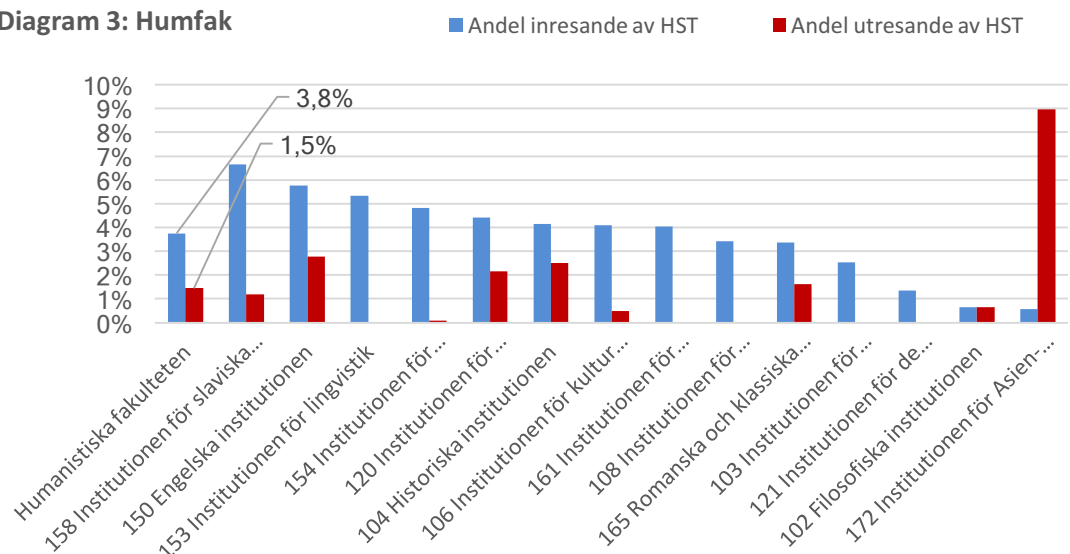

Diagram 3: Humfak

Siffrorna indikerar att studentmobiliteten varierar starkt mellan institutionerna men också inom institutionerna avseende andelen utresande och inresande studenter. I sammanlagt nio institutioner är andelen inresande HST större än 5 %. I fem av institutionerna är andelen utresande helårsstudenter större än 5 %. I tre institutionen är andelen utresande helårsstudenter större än andelen inresande (Tabell 1). Tio institutioner har ingen utresande helårsstudent registrerade i Ladok.¹

¹ Observera att inte alla utlandsstudier registreras i Ladok. BUGA har tagit kontakt med Studentavdelningen för att

Tabell 1:

	Andel inresande HST	Andel utresande HST
302 Företagsekonomiska institutionen	15,70%	11,80%
320 Statsvetenskapliga institutionen	8,30%	5,90%
220 Juridiska institutionen	6,90%	6,70%
304 Kulturgeografiska institutionen	16,40%	4,90%
305 Nationalekonomiska institutionen	7,30%	1,10%
158 Institutionen för slaviska och baltiska språk finska	6,70%	1,20%
323 Institutionen för data- och systemvetenskap	6,30%	2,40%
150 Engelska institutionen	5,80%	2,80%
153 Institutionen för lingvistik	5,30%	
172 Institutionen för Asien- Mellanöstern- och	0,60%	9,00%
309 Socialantropologiska institutionen	3,30%	5,00%
301 Ekonomisk-historiska institutionen	2,3%	3,7%

För att vidare samla in och analysera information om internationell studentmobilitet (särskilt avseende utresande studenter) skulle man kunna vända sig till utbyteskoordinatorer vid institutionerna som listas i Tabell 1 för att ta reda på om det har inrättats särskilda stödfunktioner för internationaliseringen av studenter. För att närmare analysera andelen utresande helårsstudenter borde man undersöka dessa institutioners utbildningsstruktur (t. ex om det finns inbyggda ”mobilitetsfönster” i pågående utbildningsprogram).

För att belysa denna och relaterade frågor behöver man inhämta ytterligare information från de som arbetar med internationaliseringsfrågor. Utöver institutionernas utbyteskoordinatorer kunde lämpliga informationskällor vara personer som centralt bedriver internationaliseringsarbetet och studenter som har varit utomlands:

- Internationell mobilitet (del av sektion inom Studentavdelningen)²
<http://www.su.se/utbildning/studera-utomlands>
- Utbyteskoordinatorer vid institutionerna
<http://www.su.se/utbildning/studera-utomlands/utbyteskoordinatorer-pa-institutionerna-1.10519>
- Studenter
<http://www.su.se/utbildning/studera-utomlands/studentintervjuer>

Förslag på fortsatt arbete

Insamlandet av information kan läggas upp på många lämpliga sätt och på olika ambitionsnivåer. BUGA föreslår att man fortsättningsvis behandlar (analyserar) studentmobilitetsfrågan tillsammans med utredningen av områdets kursutbud på engelska (och andra språk). Därutöver kunde ansvariga för internationell mobilitet inbjudas till att redogöra för sitt arbete och sina erfarenheter i något lämpligt forum (exempelvis områdets gemensamma studierektorsmöte eller prefektmöte).

kunna reda ut huruvida detta är av relevans för det fortsatta arbetet.

² Se även: <http://www.su.se/medarbetare/råd-stöd/internationalisering/studentmobilitet>
<http://www.su.se/medarbetare/råd-stöd/internationalisering>

Bilaga 1: Andel HST inresande/utresande 2016 och 2017

	2017		2016	
	Andel inresande av HST	Andel utresande av HST	Andel inresande av HST	Andel utresande av HST
Humanistiska fakulteten	3,8%	1,5%	3,5%	1,2%
102 Filosofiska institutionen	0,7%	0,7%	0,6%	
103 Institutionen för etnologi religionshistoria och	2,5%		1,5%	
104 Historiska institutionen	4,2%	2,5%	2,2%	2,5%
108 Institutionen för arkeologi och antikens kultur	3,4%		1,0%	
120 Institutionen för mediestudier	4,4%	2,1%	7,2%	1,6%
121 Institutionen för de humanistiska och samhällsveten	1,4%		0,2%	
150 Engelska institutionen	5,8%	2,8%	4,9%	2,2%
154 Institutionen för svenska och flerspråkighet	4,8%	0,1%	5,0%	0,2%
158 Institutionen för slaviska och baltiska språk finska	6,7%	1,2%	6,0%	0,7%
161 Institutionen för språkdidaktik	4,1%		3,9%	0,0%
165 Romanska och klassiska institutionen	3,4%	1,6%	3,6%	1,6%
172 Institutionen för Asien- Mellanöstern- och	0,6%	9,0%	0,2%	7,7%
106 Institutionen för kultur och estetik	4,1%	0,5%	3,4%	0,2%
153 Institutionen för lingvistik	5,3%		4,7%	
Juridiska fakulteten	6,9%	6,7%	5,7%	6,0%
220 Juridiska institutionen	6,9%	6,7%	5,7%	6,0%
Samhällsvetenskapliga fakulteten	6,1%	3,5%	5,9%	3,4%
302 Företagsekonomiska institutionen	15,7%	11,8%	15,7%	11,8%
304 Kulturgeografiska institutionen	16,4%	4,9%	14,3%	3,7%
306 Institutionen för pedagogik och didaktik	1,7%	1,3%	1,6%	1,5%
308 Psykologiska institutionen	2,5%	0,6%	1,8%	0,4%
309 Socialantropologiska institutionen	3,3%	5,0%	5,4%	5,7%
310 Sociologiska institutionen	3,0%	0,9%	2,4%	1,3%
317 Specialpedagogiska institutionen	4,3%		3,2%	
311 Statistiska institutionen	0,3%		0,6%	0,0%
312 Kriminologiska institutionen	0,3%	0,3%		
301 Ekonomisk-historiska institutionen	2,3%	3,7%	1,1%	5,5%
305 Nationalekonomiska institutionen	7,3%	1,1%	7,0%	2,1%
314 Institutionen för socialt arbete - socialhögskolan	2,2%	0,0%	1,7%	0,0%
318 Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen	0,7%		0,8%	
320 Statsvetenskapliga institutionen	8,3%	5,9%	7,9%	5,6%
323 Institutionen för data- och systemvetenskap	6,3%	2,4%	5,4%	0,8%
328 Institutet för social forskning	0,6%			

Naturvetenskapliga fakulteten	8,5%	1,0%	7,2%	0,9%
403 Matematiska institutionen	5,8%	0,3%	7,6%	0,9%
432 Institutionen för material- och miljö kemi	15,8%	11,3%	4,5%	9,0%
433 Institutionen för organisk kemi	58,7%		68,6%	
478 Institutionen för neurokemi	8,3%		14,0%	
402 Fysikum	14,1%	1,0%	14,5%	0,5%
404 Meteorologiska institutionen (MISU)	12,1%	3,0%	2,4%	
408 Institutionen för matematikämnet och naturvetenskapsämnenas...	2,4%		1,7%	
485 Institutionen för miljövetenskap och analytisk kemi	16,0%	1,3%	5,4%	1,3%
401 Institutionen för astronomi	8,0%		2,5%	
431 Institutionen för biokemi och biofysik	59,8%		47,6%	
460 Institutionen för biologisk grundutbildning	9,3%	1,7%	7,2%	0,4%
463 Institutionen för naturgeografi	2,8%	1,4%	4,4%	0,9%
464 Institutionen för geologiska vetenskaper	6,3%		5,1%	0,6%
474 Institutionen för biovetenskaper och näringslära		3,8%		1,4%